

GRONDWETTELIJK HOF

[C – 2023/48290]

Uittreksel uit arrest nr. 166/2023 van 30 november 2023

Rolnummers 7889, 7894, 7912 en 7916

In zake : de beroepen :

- tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 30 oktober 2022 « houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de energiecrisis », ingesteld door H el ene Englebert, door Guy van Hoye en door Danielle Domb;
- tot vernietiging van de wet van 26 juni 2022 « houdende toekenning van een toelage voor het aanschaffen van huisbrandolie of propaan in bulk bestemd voor de verwarming van een privéwoning », ingesteld door Guy van Hoye;
- tot vernietiging van de artikelen 10 tot 16 van de wet van 19 december 2022 « houdende toekenning van een tweede federale elektriciteits- en gaspremie », ingesteld door Philippe Galloy.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters P. Nihoul en L. Lavrysen, en de rechters T. Giet, J. Moerman, M. Pâques, Y. Kherbache, D. Pieters, S. de Bethune, E. Bribosia en K. Jadin, bijgestaan door de griffier N. Dupont, onder voorzitterschap van voorzitter P. Nihoul,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. *Onderwerp van de beroepen en rechtspleging*

a. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 8 november 2022 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 16 november 2022, heeft H el ene Engleb ert beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 42 tot 48 van de wet van 30 oktober 2022 « houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de energiecrisis » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 3 november 2022).

b. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 17 november 2022 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 18 november 2022, heeft Guy van Hoye beroep ingesteld tot vernietiging van de wet van 26 juni 2022 « houdende toekenning van een toelage voor het aanschaffen van huisbrandolie of propaan in bulk bestemd voor de verwarming van een privéwoning » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 29 juni 2022) en tot gedeeltelijke vernietiging van de voormelde wet van 30 oktober 2022.

c. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 9 januari 2023 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 10 januari 2023, heeft Danielle Domb beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 42 tot 48 van de voormelde wet van 30 oktober 2022.

d. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 16 januari 2023 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 17 januari 2023, heeft Philippe Galloy beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 10 tot 16 van de wet van 19 december 2022 « houdende toekenning van een tweede federale elektriciteits- en gaspremie » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 23 december 2022).

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 7889, 7894, 7912 en 7916 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

(...)

II. *In rechte*

(...)

Ten aanzien van de bestreden bepalingen en de context ervan

B.1. Het economische herstel na COVID-19 en de invasie van Oekraïne door Rusland hebben aanleiding gegeven tot een aanzienlijke stijging van de energieprijzen. In die context heeft de wetgever verschillende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen genomen om de gezinnen te helpen.

Tot die maatregelen behoren : een verwarmingspremie van 100 euro; een toelage van 300 euro voor het aanschaffen van huisbrandolie of propaan in bulk bestemd voor de verwarming van een privéwoning; een toelage van 250 euro voor gezinnen die met pellets verwarmen; een goedkoper basispakket energie voor de gezinnen, dat bestaat in het toekennen van een premie voor elektriciteit en gas; een tijdelijke verlaging van de accijnzen op diesel en op benzine; een tijdelijke btw-verlaging op elektriciteit en op gas; en een uitbreiding van het sociaal tarief.

De verzoekende partijen vorderen de vernietiging van verschillende wetsbepalingen met betrekking tot de federale gas- en elektriciteitspremies en de toelage voor het aanschaffen van huisbrandolie of propaan in bulk bestemd voor de verwarming van een privéwoning.

B.2.1. Artikel 3, § 1, eerste lid, van de wet van 26 juni 2022 « houdende toekenning van een toelage voor het aanschaffen van huisbrandolie of propaan in bulk bestemd voor de verwarming van een privéwoning » (hierna : de wet van 26 juni 2022) bepaalt dat een toelage eenmalig en forfaitair wordt toegekend als tegemoetkoming in de betaling van de levering van huisbrandolie of van propaan in bulk aan iedere rechthebbende die tussen 15 november 2021 en 31 december 2022 inbegrepen van een onderneming een levering ontving die bestemd is voor de verwarming van zijn hoofdverblijfplaats.

Het bedrag van die toelage bedroeg oorspronkelijk 225 euro netto. Bij artikel 8, 1°, van de wet van 30 oktober 2022 « houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de energiecrisis » (hierna : de wet van 30 oktober 2022) is dat bedrag gestegen naar 300 euro netto.

De toelage wordt toegekend op basis van een aanvraag die wordt ingediend door de rechthebbende (artikel 3, § 1, derde lid, van de wet van 26 juni 2022).

Volgens de memorie van toelichting heeft die maatregel, die de andere voor gas en elektriciteit genomen maatregelen aanvult, als doel « een financiële steun toe te kennen aan het grootst mogelijk aantal burgers om hun te helpen het hoofd [te] bieden aan de stijgende prijzen voor de verwarming van hun woning » (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2752/001, p. 4).

B.2.2.1. Bij de voormelde wet van 30 oktober 2022 kent de wetgever een eenmalige forfaitaire premie van 122 euro toe aan elke huishoudelijke afnemer die op 30 september 2022 een leveringsovereenkomst voor elektriciteit voor diens woonplaats heeft, ofwel met een vaste prijs, die afgesloten of hernieuwd werd na 30 september 2021, ofwel met een variabele prijs (artikel 36, § 1, van de wet). Bovendien wordt een eenmalige forfaitaire premie van 270 euro toegekend aan elke huishoudelijke afnemer die op 30 september 2022 een leveringsovereenkomst voor gas voor diens woonplaats heeft, ofwel met een vaste prijs, die afgesloten of hernieuwd werd na 30 september 2021, ofwel met een variabele prijs (artikel 43, § 1, van de wet).

Die premies zijn geldig voor de maanden november en december 2022.

Wat de federale gaspremie betreft, hebben de eindafnemers die zijn verbonden met een collectief aansluitpunt met een gezamenlijke stookinstallatie op gas die een recht op levering genieten in het kader van een overeenkomst die voor de premie in aanmerking komt, die in hun naam en voor hun rekening werd gesloten door een andere huishoudelijke afnemer van dezelfde gezamenlijke stookinstallatie op gas of door een vereniging van mede-eigenaars, eveneens recht op de premie (artikel 43, § 1, tweede lid, van de voormelde wet). Er wordt gepreciseerd dat « de begunstigden [...] ook de gas eindafnemers via een gezamenlijke stookinstallatie [omvatten] » (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2915/001, p. 19).

In beginsel worden de premies automatisch toegekend door de leverancier aan de rechthebbenden (artikelen 37 en 44 van de wet van 30 oktober 2022).

Een rechthebbende die met meerdere gezinnen of huishoudens gas aankoopt via hetzelfde EAN-aansluitingspunt op het aardgasdistributienet, moet een aanvraag in die zin indienen bij de FOD Economie (artikel 45 van dezelfde wet).

B.2.2.2. De federale elektriciteits- en gaspremie beoogt « de impact op de energiefactuur van de energiecrisis te verlichten [...] voor gezinnen. Met de keuze om een federale elektriciteits- en gaspremie toe te kennen via de huishoudelijke elektriciteits- en gascontracten [wenst de wetgever] de breedst mogelijke groep [te bereiken] binnen de federale bevoegdheden (energieprijzen) » (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2915/001, p. 19).

Wat het bedrag van de premie betreft, wordt in de parlementaire voorbereiding vermeld :

« De beoogde premie bedraagt 270 euro voor gas en 122 euro voor elektriciteit.

Wat de premie voor gas betreft, komt de hoogte van de premie overeen met de gemiddelde korting op jaarbasis die een huishouden zou genieten mocht deze 5 MWh aan een gereguleerd tarief (0,13 euro/kWh all-in) beleverd worden en voor 12 MWh aan een commercieel tarief (0,26 euro/kWh all-in) tegenover een volledige afname (17 MWh) aan datzelfde commercieel tarief. De korting die op jaarbasis is berekend wordt als een eenmalige premie toegekend en wordt niet aangepast op basis van [het] verbruik van het huishouden.

Wat de premie voor elektriciteit betreft, komt de hoogte van de premie overeen met de gemiddelde korting op jaarbasis die een huishouden zou genieten mocht deze 1,5 MWh aan een gereguleerd tarief (0,24 euro/kWh all-in) beleverd worden en voor 2 MWh aan een commercieel tarief (0,44 euro/kWh all-in) tegenover een volledige afname (3,5 MWh) aan datzelfde commercieel tarief. De korting die op jaarbasis is berekend wordt als een eenmalige premie toegekend en wordt niet aangepast op basis van [het] verbruik van het huishouden.

In geen enkel geval doet de premie afbreuk aan de btw die verschuldigd is als aandeel in de factuur of in de openstaande schuld. Vanuit btw-perspectief moet worden opgemerkt dat deze federale elektriciteits- en gaspremie noch [kan worden gekwalificeerd] als een prijssubsidie in de zin van artikel 26, § 1, eerste lid, van het btw-wetboek, noch als een prijsvermindering in de zin van artikel 28, 2°, van voormeld wetboek. Er is immers geen noodzakelijk verband tussen de toegekende premie en de elektriciteits- en gasfactuur waarop zij wordt verrekend. In de meeste gevallen houdt de premie immers verband met de elektriciteits- en gasfactuur van het gezin waaraan de premie via de elektriciteits- en gasfactuur wordt toegekend. De elektriciteitsfactuur wordt dus louter en alleen als technisch instrument gebruikt voor de toekenning van de premie. Het uitgespaarde bedrag kan vrij door het betrokken gezin [worden] gebruikt, al dan niet ter besteding aan consumentengoederen of -diensten. De termen ' factuur ', ' creditnota ', ' korting ', etc., moeten dan ook in het kader van de specifieke voorliggende wetgeving worden geïnterpreteerd en staan los van de klassieke invulling ervan in het kader van de btw-wetgeving. De maatstaf van heffing die als heffingsbasis geldt voor de btw geheven over de levering van elektriciteit en gas, mag dus in geen enkel geval worden verminderd naar aanleiding van deze titel » (*Parl. St., Kamer, 2021-2022, DOC 55-2915/001, p. 21*).

B.2.2.3. Bij de wet van 19 december 2022 « houdende toekenning van een tweede federale elektriciteits- en gaspremie » (hierna : de wet van 19 december 2022) breidt de wetgever het basispakket energie uit tot de maanden januari, februari en maart 2023, door een tweede federale premie voor elektriciteit en gas in te voeren, in het verlengde van de eerste premie.

De voorwaarden om de premies te genieten zijn grotendeels identiek aan de voorwaarden waarin is voorzien bij de wet van 30 oktober 2022, zij het dat de situatie van de rechthebbende wordt beoordeeld op 31 december 2022 en dat het bedrag van de premie 183 euro bedraagt voor elektriciteit en 405 euro voor gas (artikelen 4, § 1, en 11, § 1, van de wet van 19 december 2022).

Ingevolge een opmerking van de afdeling wetgeving van de Raad van State wordt het bedrag van de premies aanvullend verantwoord als volgt :

« Met de ontworpen regeling wordt beoogd eenmalig in een goedkoper basispakket energie te voorzien voor gezinnen, bestaande uit twee afzonderlijke premies bestemd voor huishoudelijk verbruik van elektriciteit en gas ongeacht de omvang van het energieverbruik en ongeacht de exclusieve dan wel gecombineerde afname van elektriciteit respectievelijk van gas voor verschillende soorten huishoudelijk gebruik (verlichting, koken, verwarming, enz.). Immers, voornoemd basispakket werd opgezet als een eenmalige en forfaitaire elektriciteits- en gaspremie telkens bestaande uit een absoluut bedrag dat het resultaat is van een gemiddeld jaarlijkse kost voor een meest voorkomend verbruiksprofiel in het land. Hierbij werd gebruik gemaakt van de redelijkerwijze beschikbare gegevens inzake het gemiddelde verbruik van huishoudelijke afnemers, rekening houdende met het streven om de premies zo snel mogelijk toe te kennen.

De *ratio legis* van dit wetsontwerp bestaat erin om de impact van de energiecrisis op de energiefactuur van gezinnen te verlichten door een goedkoper basispakket energie te voorzien en rechtvaardigt het determinerend criterium om als rechthebbende van de premie te kwalificeren, met name de hoedanigheid van huishoudelijke afnemer en gerechtigde op een recht van levering in het kader van een leveringsovereenkomst met betrekking tot elektriciteit dan wel gas, die gesloten werd in een periode waarin de energieprijzen buitengewone hoogtes hebben bereikt, i.e. een leveringsovereenkomst die nog actief is op 31 december 2022 met een variabele prijs of met een vaste prijs mits gesloten of hernieuwd na 30 september 2021, en dat ongeacht of er in de periode waarvoor de premie wordt toegekend daadwerkelijk een levering werd ontvangen of niet. De toepassing van een variërende premie op basis van concreet verbruik of een differentiatie van verbruiksprofielen op basis van de ingezette energiebronnen voor het huishouden, zou een complexe en significante administratieve last creëren die niet in verhouding zou staan tot het beoogde doel en waarbij bovendien rekening zou moeten worden gehouden met reeds bestaande premies of toelagen voor de specifieke andere energiebronnen. De uitrol van de slimme meter is ook nog niet voldoende ver gevorderd om het individueel verbruik van iedere huishoudelijke afnemer te kennen » (*Parl. St., Kamer, 2022-2023, DOC 55-3016/001, pp. 9-10*).

In de Kamercommissie heeft de minister van Energie uitgelegd :

« *Discriminatie en Gelijkheidsbeginsel*

De Raad van State heeft een verduidelijking gevraagd van het onderscheid tussen het basispakket gas en het basispakket elektriciteit. In de memorie van toelichting werd dit verduidelijkt op basis van vier punten :

- Het gaat om een basispakket voor twee vectoren, nl. gas en elektriciteit, waarbij er gewerkt wordt met een schijf van verbruik waarop een gereguleerd en verminderd tarief wordt toegepast, los van het globale verbruik van iemand.
- De forfaitaire premies zijn berekend aan de hand van gemiddelde jaarlijkse kosten voor een meest voorkomend verbruiksprofiel, op basis van de boordtabellen van de CREG.
- De digitale meter is nog niet volledig uitgerold, waardoor het verbruik van de klanten niet gekend is.
- De toepassing van een variërende premie naargelang van het verbruik is administratief niet eenvoudig te realiseren en brengt een snelle beslissing om de premie bij de burgers te krijgen in gevaar.

Warmtepompen en accumulatie

Het basispakket gaat over een tegemoetkoming voor het huishoudelijke verbruik van elektriciteit en van gas. Warmtepompen en accumulatieverwarming kwamen reeds aan bod tijdens de bespreking van de eerste premies, alsook van de Algemene Beleidsnota. De Raad van State geeft aan dat er niet kan en mag worden gedifferentieerd in de korting voor elektriciteit : ' Een verhoogde premie voor een huishoudelijke afnemer die enkel een leveringsovereenkomst voor elektriciteit heeft en die zijn woning met elektriciteit verwarmt, zou op gespannen voet kunnen staan met dat opzet, los van de praktische problemen om die afnemer te onderscheiden van andere huishoudelijke afnemers die enkel een leveringsovereenkomst voor elektriciteit hebben maar andere energiebronnen gebruiken om hun woonplaats te verwarmen '. Op basis van dit advies is het probleem van de mensen die zich verwarmen met warmtepompen of accumulatie moeilijker op te lossen dan wat op het eerste [gezicht] lijkt.

Meerdere stookinstallaties voor één toegangspunt

De minister heeft geen kennis van de specifieke situatie die [het lid] aanhaalt. Zij gaat ervan uit dat het om een privénet of een gesloten distributienet gaat, en dus niet om een levering via de publieke netten. Daardoor valt een dergelijke situatie, op [het] eerste [gezicht], buiten het toepassingsgebied van dit wetsontwerp. De minister is bereid om specifieke situaties te bestuderen maar zij kan zich moeilijk inbeelden dat het om zeer veel situaties gaat. Zij onderstreept ook dat de regelingen omtrent dergelijke privénetten of gesloten distributienetten verschillend zijn naar gelang het gewest waar ze zich bevinden » (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3016/004, pp. 9-10).

B.2.3. Bij artikel 4, § 1, van de programmawet (I) van 26 december 2022 kent de wetgever een eenmalige en forfaitaire toelage van 250 euro netto toe aan iedere rechthebbende die tussen 1 juni 2022 en 31 maart 2023 inbegrepen een levering ontving van pellets in bulk, als tegemoetkoming in de betaling van de levering van pellets in bulk bestemd voor de verwarming van zijn hoofdverblijfplaats.

De toelage wordt voorbehouden aan de gezinnen die geen recht hebben op de toelage voor het aanschaffen van huisbrandolie of propaan in bulk bestemd voor de verwarming van een privéwoning, noch op de federale gaspremie, en die geen sociaal gastarief genieten (artikel 3, 2°, van de programmawet).

De verwarmingstoelage voor pellets in bulk wordt toegekend op basis van een aanvraag van de rechthebbende (artikel 4, § 1, derde lid, van de programmawet).

*Ten aanzien van de ontvankelijkheid**Wat betreft de zaken nrs. 7889, 7894 en 7916*

B.3.1. De Ministerraad voert aan dat de verzoekende partijen in de zaken nrs. 7889, 7894 en 7916 niet doen blijken van een belang om de vernietiging van de bestreden bepalingen te vorderen. De Ministerraad voert daarenboven aan dat het beroep in de zaak nr. 7894 zich dient te beperken tot de daadwerkelijk bestreden bepalingen en dat de verzoekende partij in die zaak niet doet blijken van een belang om de bepalingen met betrekking tot de federale elektriciteitspremie te bestrijden.

B.3.2. De Grondwet en de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof vereisen dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt, doet blijken van een belang. Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.

Opdat de verzoekende partij van het vereiste belang doet blijken, is niet vereist dat een eventuele vernietiging haar een onmiddellijk voordeel zou opleveren. De omstandigheid dat zij, als gevolg van de indiening van haar beroep, opnieuw een kans zou kunnen krijgen dat haar situatie in gunstigere zin wordt geregeld, volstaat om haar belang te verantwoorden.

B.3.3. Zulks is te dezen het geval, aangezien de wetgever, in geval van een vernietiging van de bestreden bepalingen, ertoe zou kunnen worden gebracht nieuwe bepalingen aan te nemen waarbij een premie wordt toegekend aan de gezinnen die, zoals die verzoekende partijen, verwarmen met elektriciteit.

Bijgevolg doen de verzoekende partijen in de zaken nrs. 7889, 7894 en 7916 blijken van een belang om de vernietiging te vorderen van de bepalingen van de bestreden wetten met betrekking tot de federale gaspremie en, wat de zaak nr. 7894 betreft, met betrekking tot de toelage voor het aanschaffen van huisbrandolie of propaan in bulk bestemd voor de verwarming van een privéwoning.

De verzoekende partij in de zaak nr. 7894 doet niet blijken van een belang om de vernietiging te vorderen van de bepalingen met betrekking tot de federale elektriciteitspremie. Zij zet bovendien geen enkele bijzondere grief uiteen tegen de artikelen 49 tot 62 van de wet van 30 oktober 2022.

B.3.4. De beroepen zijn dus ontvankelijk in zoverre zij betrekking hebben op de artikelen 8 tot 17 en 42 tot 48 van de wet van 30 oktober 2022, alsook op de artikelen 1 tot 12 van de wet van 26 juni 2022 en op de artikelen 10 tot 16 van de wet van 19 december 2022.

Het beroep in de zaak nr. 7894 is voor het overige niet ontvankelijk.

Wat betreft de zaak nr. 7912

B.4.1. De Ministerraad voert aan dat het beroep in de zaak nr. 7912 niet ontvankelijk is. Bij gebrek aan een uiteenzetting van de feiten en van de middelen meent hij dat hij niet kan antwoorden op de argumenten van de verzoekende partij en dat het Hof niet de juiste draagwijdte van het beroep tot vernietiging kan bepalen. Vervolgens toont de verzoekende partij niet aan in welk opzicht de bestreden bepalingen haar situatie en haar belangen rechtstreeks en ongunstig zouden kunnen raken. Ten slotte heeft de verzoekende partij bij haar verzoekschrift geen afschrift van de bestreden wet gevoegd.

B.4.2. De Grondwet en de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof vereisen dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt, doet blijken van een belang. Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.

B.4.3. De verzoekende partij in de zaak nr. 7912 bekritiseert het feit dat zij geen recht heeft op een premie voor haar verbruik van gas voor verwarming, aangezien de leveringsovereenkomst voor gas is opgesteld op naam van de eigenaar van het door haar gehuurde appartement, die een vennootschap is.

B.4.4. Op verzoek van het Hof preciseert de Ministerraad dat de verzoekende partij in de zaak nr. 7912 een aanvraag heeft ingediend om de in de wet van 30 oktober 2022 bedoelde federale gaspremie te verkrijgen en dat de FOD Economie die aanvraag heeft ingewilligd.

Zonder dat het noodzakelijk is te onderzoeken of de vereisten van de artikelen 6 en 7 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 in acht zijn genomen, volstaat het vast te stellen dat die verzoekende partij niet doet blijken van het vereiste belang om de vernietiging van de wet van 30 oktober 2022 te vorderen.

Het beroep in de zaak nr. 7912 is bijgevolg niet ontvankelijk.

*Ten gronde**Wat betreft de zaken nrs. 7889, 7894 en 7916*

B.5. De verzoekende partijen voeren aan dat de bestreden bepalingen de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schenden, in zoverre zij de gezinnen die verwarmen met elektriciteit en de gezinnen die verwarmen met gas (enig middel in de zaken nrs. 7889 en 7916), en met gas, met huisbrandolie of met propaan in bulk (enig middel in de zaak nr. 7894), verschillend behandelen. De gezinnen die verwarmen met elektriciteit, zouden enkel een federale elektriciteitspremie ontvangen, terwijl de gezinnen die verwarmen met gas, met huisbrandolie of met propaan in bulk, naast die federale elektriciteitspremie, een extra premie of toelage voor gas, huisbrandolie of propaan in bulk zouden ontvangen. De gezinnen die tot beide categorieën behoren, zouden nochtans om te verwarmen vergelijkbare hoeveelheden energie verbruiken, in verschillende vormen.

De verzoekende partijen zijn van mening dat de gezinnen die verwarmen met elektriciteit, recht zouden moeten hebben op een premie die gelijk is aan die welke wordt toegekend aan de gezinnen die verwarmen met gas (zaken nrs. 7889 en 7916) of, minstens, op een aangepaste premie (zaak nr. 7894).

B.6.1. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet waarborgen het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

B.6.2. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.7. In sociaaleconomische aangelegenheden beschikt de wetgever over een ruime beoordelingsmarge. Het Hof zou de maatregelen die in die aangelegenheid door hem zijn genomen, slechts kunnen afkeuren indien zij op een manifeste vergissing zouden berusten of indien zij onredelijk zouden zijn.

De wetgever kan bovendien geen rekening houden met de bijzonderheden van elk gegeven geval. Hij moet gebruik kunnen maken van categorieën die, noodzakelijkerwijs, de verscheidenheid aan toestanden slechts met een zekere graad van benadering opvangen.

B.8.1. De Ministerraad voert aan dat de eventueel verschillende impact van de genomen maatregelen op de gezinnen niet voortvloeit uit die maatregelen, maar uit de feitelijke situaties van de gezinnen, die verschillen op grond van onder meer het soort van energie dat wordt gebruikt voor de verschillende energiebehoeften en op grond van de inspanningen die zijn geleverd om het energieverbruik te verminderen. Volgens de Ministerraad zijn de in B.5 vermelde categorieën van personen niet vergelijkbaar.

B.8.2. In zoverre zij aan de gezinnen die een leveringsovereenkomst voor gas hebben afgesloten of die verwarmen met huisbrandolie of met propaan in bulk, een premie of toelage toekennen, mits een aantal voorwaarden in acht worden genomen, naast de federale elektriciteitspremie die zij daarenboven zouden kunnen genieten, behandelen de bestreden bepalingen die gezinnen anders dan de gezinnen die verwarmen met elektriciteit en die enkel recht hebben op de federale elektriciteitspremie. De omstandigheid dat die premies en toelagen een verschillende weerslag kunnen hebben op de gezinnen, rekening houdend met hun feitelijke situatie, doet daaraan geen afbreuk.

B.8.3. Daarenboven zijn de in B.5 vermelde categorieën van personen vergelijkbaar, in zoverre het in beide gevallen gaat om gezinnen die kunnen worden geraakt door de stijging van de energieprijzen en die, in dat opzicht, aanspraak kunnen maken op diverse premies en toelagen van de overheid.

B.9.1. Het verschil in behandeling berust op een objectief criterium, namelijk het feit dat het gezin een leveringsovereenkomst voor gas heeft afgesloten of huisbrandolie of propaan in bulk geleverd heeft gekregen van een onderneming teneinde zijn hoofdverblijfplaats te verwarmen, of niet.

B.9.2. Zoals in B.1 en in B.2 is vermeld, strekken de door de wetgever ingevoerde premies en toelagen ertoe de impact van de stijging van de energieprijzen op de facturen van de gezinnen zo snel mogelijk te verlichten.

Ten aanzien van dat doel is het niet onredelijk dat de wetgever die premies en toelagen heeft toegekend op grond van de betrokken energiebron, zonder rekening te houden met het werkelijke verbruik van de gezinnen, noch met het concrete gebruik dat die kunnen maken van de verbruikte energie (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3016/001, pp. 8-10; *Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2915/001, p. 21). Die vereenvoudigende benadering van een verscheidenheid aan toestanden is des te meer verantwoord, gelet op het gegeven dat de bestreden maatregelen deel uitmaken van een geheel van punctuele crisismaatregelen waarbij de wetgever snel heeft willen antwoorden op de impact van de buitengewone stijging van de energieprijzen. Het kan de wetgever bijgevolg niet worden verweten dat hij niet heeft voorzien in een bijkomende premie voor de gezinnen die verwarmen met elektriciteit, om reden van de moeilijkheden die zijn vermeld in de in B.2.2.3 geciteerde parlementaire voorbereiding.

B.10. Uit het voorgaande vloeit voort dat het bestreden verschil in behandeling tussen de gezinnen die verwarmen met gas, met huisbrandolie of met propaan in bulk en de gezinnen die verwarmen met elektriciteit, redelijk verantwoord is.

B.11. De enige middelen in de zaken nrs. 7889, 7894 en 7916 zijn niet gegrond.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt de beroepen.

Aldus gewezen in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 30 november 2023.

De griffier,
N. Dupont

De voorzitter,
P. Nihoul